-57-

УДК 547.792.1 : 547.859.1 : 541.428.4

Фізер М.М., к.х.н., доц.; Фізер О.І., м.н.с.; Сирохман І.М., студ.; Сливка М.В., к.х.н., доц.; Балог І.М., к.х.н., доц.; Кривов'яз А.О., к.х.н., доц.; Лендєл В.Г., д.х.н., проф.

ПІДБІР ОПТИМАЛЬНИХ НАПІВЕМПІРИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ДОВЖИН ЗВ'ЯЗКІВ В АЗОЛЬНИХ СИСТЕМАХ

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 88000, Україна, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46; e-mail: max.fizer@uzhnu.edu.ua

Теоретичні квантово-хімічні методи частіше використовуються все в дослідженнях властивостей новосинтезованих сполук. Зокрема, для моделювання та визначення найбільш стабільних конформацій у розчинах [1], спекрофотометричних характеристик барвників та [2-4], комплексоутворюючої полімерів здатності [5], визначення реакційних центрів [6-8] та регіо-селективності реакцій [9-11]. Крім того, все більше використовуються квантово-хімічні методи для дослідження та прогнозування потенційної біологічної активності [12-14]. Однак враховуючи великі розміри біологічних молекул-мішеней, з точки зору економії машинного (розрахункового) часу. доцільним £ використання напівемпіричних метолів Звичайно, часто для врахування специфічних електронних ефектів необхідно проводити розрахунки методами ab initio, DFT, або навіть post Hartree-Fock. Проте, хоча б на стадії оптимізації геометрії, доцільним є використання дешевших напівемпіричних NDDO (neglect of diatomic differential overlap) методів.

Враховуючи вище вказане, в даній роботі ΜИ провели валідацію ряду напівемпіричних методів з точки зору їх адекватності для прогнозування рівноважних довжин зв'язків у різноманітних азольних системах. Така перевірка наразі £ надзвичайно актуальною, адже при самій розробці методів, які ми розглядали в даній роботі, автори більше зосереджували увагу на адекватності прогнозування теплот утворення, і не стільки уваги приділяли геометричним параметрам. Серед методів, які ми розглядали є: АМ1 [15], РМЗ [16], RM1 [17], PM6 [18], PM7 [19].

Вибір саме азольних систем обумовлешироким спектром їх біологічної ний активності. Зокрема, похідні [1,2,4]триазоло[1,5-а]піримідину проявляють протипухлинну [20], антивірусну [21], гербіцидну [22] та фунгіцидну [21] активності. Окрім того, заміщені [1,3]тіазоло[1,2,4]триазоли володіють бактерицидною та фунгіцидною [23-27] активністю, проявляють протизапальну дію [28-30], та можуть зменшувати імовірність виникнення подагри [30].

Рис. 1. Обрані азольні структури.

На рис. 1 представлено структури, які ми обрали в якості модельних об'єктів: а) трициклічну систему 7-бромо-2-(бромометил)-2,3,5,6,7,8-гексагідро[1,3]тіазоло[2',3': 3,4][1,2,4]триазоло[1,5-*a*]піримідин-9-ію **1**, яка містить конденсовані цикли [31]; -58-

б) З-метилтіо-4-феніл-5-феніламіно-1,2,4-триазол у вигляді протонованого катіону 2 [7];
в) N-[З-бензил-5-(2,3-дибромо-пропіламіно)-З*H*-[1,3,4]тіадіазол-2-іліден] бензамід 3 [32].

Результати та їх обговорення

Експериментальні довжини зв'язків визначені за допомогою рентгеноструктурного аналізу монокристалічних зразків як описано в літературі [31, 7, 32]. При оптимізації геометрії катіонів **1** та **2** не бралися до уваги відповідні протийони. Крім того, у валідації методів не розглядалися зв'язки утворені атомом Гідрогену.

Таблиця 1. Експериментальні та розраховані значення довжин зв'язків між атомами At1 та At2 v сполуці 1. Всі значення привелені в Å

Ат1	Ат2	Exp.	PM7	PM6	PM3	AM1	RM1
S1	C1	1.7384	1.7377	1.7240	1.7271	1.6770	1.7040
S1	C3	1.8495	1.8840	1.8649	1.8691	1.8272	1.8502
N3	C1	1.2845	1.3310	1.3354	1.3327	1.3502	1.3422
N3	N2	1.3949	1.3747	1.3779	1.3900	1.3599	1.3896
C1	N1	1.3766	1.4271	1.4401	1.4354	1.4431	1.4271
Br1	C6	1.9637	1.9586	1.9652	1.9414	1.9348	2.0008
C3	C2	1.5305	1.5476	1.5416	1.5459	1.5441	1.5419
C3	C8	1.5087	1.5106	1.5115	1.5036	1.5029	1.5042
N2	C7	1.4511	1.4664	1.4862	1.4851	1.4606	1.4807
N2	C4	1.3351	1.3948	1.4145	1.3857	1.4147	1.4001
N1	C2	1.4578	1.4640	1.4821	1.4825	1.4450	1.4744
N1	C4	1.3355	1.3782	1.3886	1.3887	1.3882	1.3854
C7	C6	1.5055	1.5318	1.5332	1.5136	1.5323	1.5218
C4	N4	1.3034	1.3576	1.3807	1.3915	1.3668	1.3563
C6	C5	1.5088	1.5328	1.5352	1.5125	1.5325	1.5234
C8	Br2	1.9612	1.9553	1.9553	1.9468	1.9208	2.0023
N4	C5	1.4574	1.4821	1.4969	1.4891	1.4531	1.4762
MAE		0.0256	0.0321	0.0291	0.0360	0.0298	
RMSD		0.0318	0.0402	0.0370	0.0431	0.0358	

Таблиця 1 містить експериментальні та розраховані значення довжин зв'язків для структури 1. Враховуючи статистичні характеристики розрахованих довжин зв'язків, а саме середню абсолютну похибку (mean absolute error – MAE) та середнє квадратичне відхилення (root-mean-square deviation – RMSD) можна стверджувати, що метод РМ7 є найточнішим, і відповідні величини мають значення 0.0256 Å та 0.0318 Å. Найгірші результати отримані для AM1 Гамільтоніану. Зокрема, середня абсолютна похибка склала 0.0360 Å, а середнє квадратичне відхилення 0.0431 Å.

Таблиця 2	. Експеримен	італьні та	розрахова	ані
значення до	овжин зв'язкі	ів між ато	мами Ат1	та
$\Delta \tau^2 v c \pi 0 \pi$	uni ? Rei ana	ueuug nnu	пелеці в 🗴	ί.

y ci	толуці	2. BCl	значе	ння пр	иведе	HI B A
Ат2	Exp.	PM7	PM6	PM3	AM1	RM1
S 1	1.7725	1.8094	1.7900	1.8016	1.7457	1.7869
C2	1.3175	1.3394	1.3441	1.3486	1.3614	1.3510
N2	1.3670	1.3728	1.3792	1.3689	1.3473	1.3804
C2	1.7324	1.7481	1.7283	1.7364	1.6777	1.7141
N3	1.3647	1.4151	1.4304	1.4224	1.4279	1.4171
C1	1.3040	1.3807	1.3957	1.3783	1.3976	1.3875
C1	1.3436	1.3980	1.4117	1.4043	1.4098	1.4025
C10	1.4608	1.4287	1.4491	1.4506	1.4193	1.4324
N4	1.3412	1.3516	1.3760	1.3993	1.3711	1.3572
C5	1.3657	1.3922	1.3973	1.3900	1.3925	1.3885
C3	1.3561	1.3976	1.4028	1.3990	1.4094	1.3959
C6	1.3535	1.3956	1.3996	1.3923	1.3954	1.3921
C10	1.3750	1.3977	1.4030	1.3996	1.4105	1.3959
C12	1.3872	1.3922	1.3969	1.3898	1.3924	1.3889
C15	1.3452	1.3973	1.4020	1.3992	1.4096	1.3951
C3	1.4242	1.4368	1.4565	1.4532	1.4248	1.4322
C8	1.3833	1.3967	1.4020	1.3989	1.4093	1.3946
C7	1.3593	1.3942	1.3993	1.3922	1.3948	1.3904
C13	1.3437	1.3955	1.4002	1.3929	1.3956	1.3921
C14	1.3835	1.3924	1.3979	1.3904	1.3932	1.3898
C14	1.3685	1.3951	1.3993	1.3924	1.3949	1.3911
C7	1.3610	1.3937	1.3980	1.3904	1.3932	1.3903
E		0.0307	0.0355	0.0319	0.0386	0.0295
RMSD		0.0358	0.0416	0.0378	0.0442	0.0354
	y cri Ar2 S1 C2 N2 C2 N3 C1 C1 C10 C10 C10 C10 C10 C10 C10 C12 C15 C3 C6 C10 C12 C15 C3 C6 C10 C12 C15 C3 C6 C10 C12 C15 C2 S1 C2 S1 C2 S1 C2 S1 S1 C2 S1 S1 C2 S1 S1 C2 S C2 S	AT2 Exp. S1 1.7725 C2 1.3175 N2 1.3670 C2 1.7324 N3 1.3647 C1 1.3040 C1 1.3436 C10 1.4608 N4 1.3412 C5 1.3657 C3 1.3561 C6 1.3535 C10 1.3750 C12 1.3872 C15 1.3452 C3 1.4242 C8 1.3833 C7 1.3593 C13 1.3437 C14 1.3685 C7 1.3610 E SD	AT2 Exp. PM7 S1 1.7725 1.8094 C2 1.3175 1.3394 N2 1.3670 1.3728 C2 1.7324 1.7481 N3 1.3647 1.4151 C1 1.3040 1.3807 C1 1.3436 1.3980 C10 1.4608 1.4287 N4 1.3412 1.3516 C5 1.3657 1.3922 C3 1.3561 1.3976 C6 1.3535 1.3976 C10 1.3750 1.3977 C12 1.3872 1.3922 C3 1.3561 1.3976 C6 1.3535 1.3976 C10 1.3750 1.3977 C12 1.3872 1.3922 C15 1.3452 1.3973 C3 1.4242 1.4368 C8 1.3833 1.3967 C7 1.3593 1.3924 C13 1.3437 1.3925 C14 1.3685 1.3951 <	Ar2 Exp. PM7 PM6 S1 1.7725 1.8094 1.7900 C2 1.3175 1.3394 1.3441 N2 1.3670 1.3728 1.3792 C2 1.7324 1.7481 1.7283 N3 1.3647 1.4151 1.4304 C1 1.3040 1.3807 1.3957 C1 1.3436 1.3980 1.4117 C10 1.4608 1.4287 1.4491 N4 1.3412 1.3516 1.3760 C5 1.3657 1.3922 1.3973 C3 1.3561 1.3976 1.4028 C6 1.3535 1.3976 1.4020 C12 1.3872 1.3973 1.4020 C3 1.4242 1.4368 1.4565 C8 1.3833 1.3967 1.4020 C7 1.3593 1.3942 1.3993 C13 1.3437 1.3955 1.4002 C7 1.3593 1.3924 1.3993 C13 1.3437 1.3955 <td< td=""><td>y chonynii Z. Bet 3Hadenna np Ar2 Exp. PM7 PM6 PM3 S1 1.7725 1.8094 1.7900 1.8016 C2 1.3175 1.3394 1.3441 1.3486 N2 1.3670 1.3728 1.3792 1.3689 C2 1.7324 1.7481 1.7283 1.7364 N3 1.3647 1.4151 1.4304 1.4224 C1 1.3040 1.3807 1.3957 1.3783 C1 1.3436 1.3980 1.4117 1.4043 C10 1.4608 1.4287 1.4491 1.4506 N4 1.3412 1.3516 1.3760 1.3993 C5 1.3657 1.3922 1.3973 1.3900 C3 1.3561 1.3976 1.4028 1.3990 C4 1.3515 1.3976 1.4020 1.3993 C5 1.3657 1.3977 1.4030 1.3992 C1 1.3750 1.3977 1.4020 1.3992 C13 1.3452 1.3973 1.4020<</td><td>Y CHOJYHI Z. BCI 3HA4CHHA IIP/JBCHC AT2 Exp. PM7 PM6 PM3 AM1 S1 1.7725 1.8094 1.7900 1.8016 1.7457 C2 1.3175 1.3394 1.3441 1.3486 1.3614 N2 1.3670 1.3728 1.3792 1.3689 1.3473 C2 1.7324 1.7481 1.7283 1.7364 1.6777 N3 1.3647 1.4151 1.4304 1.4224 1.4279 C1 1.3040 1.3807 1.3957 1.3783 1.3976 C1 1.3436 1.3980 1.4117 1.4043 1.4098 C10 1.4608 1.4287 1.4491 1.4506 1.4193 N4 1.3412 1.3516 1.3760 1.3993 1.3711 C5 1.3657 1.3922 1.3973 1.3900 1.3925 C3 1.3561 1.3976 1.4028 1.3990 1.4094 C6 1.3535 1.3956 1.3996 1.3923 1.3954 C10 1.3750 1.3977 <t< td=""></t<></td></td<>	y chonynii Z. Bet 3Hadenna np Ar2 Exp. PM7 PM6 PM3 S1 1.7725 1.8094 1.7900 1.8016 C2 1.3175 1.3394 1.3441 1.3486 N2 1.3670 1.3728 1.3792 1.3689 C2 1.7324 1.7481 1.7283 1.7364 N3 1.3647 1.4151 1.4304 1.4224 C1 1.3040 1.3807 1.3957 1.3783 C1 1.3436 1.3980 1.4117 1.4043 C10 1.4608 1.4287 1.4491 1.4506 N4 1.3412 1.3516 1.3760 1.3993 C5 1.3657 1.3922 1.3973 1.3900 C3 1.3561 1.3976 1.4028 1.3990 C4 1.3515 1.3976 1.4020 1.3993 C5 1.3657 1.3977 1.4030 1.3992 C1 1.3750 1.3977 1.4020 1.3992 C13 1.3452 1.3973 1.4020<	Y CHOJYHI Z. BCI 3HA4CHHA IIP/JBCHC AT2 Exp. PM7 PM6 PM3 AM1 S1 1.7725 1.8094 1.7900 1.8016 1.7457 C2 1.3175 1.3394 1.3441 1.3486 1.3614 N2 1.3670 1.3728 1.3792 1.3689 1.3473 C2 1.7324 1.7481 1.7283 1.7364 1.6777 N3 1.3647 1.4151 1.4304 1.4224 1.4279 C1 1.3040 1.3807 1.3957 1.3783 1.3976 C1 1.3436 1.3980 1.4117 1.4043 1.4098 C10 1.4608 1.4287 1.4491 1.4506 1.4193 N4 1.3412 1.3516 1.3760 1.3993 1.3711 C5 1.3657 1.3922 1.3973 1.3900 1.3925 C3 1.3561 1.3976 1.4028 1.3990 1.4094 C6 1.3535 1.3956 1.3996 1.3923 1.3954 C10 1.3750 1.3977 <t< td=""></t<>

Експериментальні розраховані та значення довжин структури 2 зв'язків представлені в таблиці 2. Згілно розрахованим статистичним похибкам, в даному випадку метод RM1 є найбільш налійним i3 середньою абсолютною похибкою 0.0295 Å та середнім квадратичним відхиленням рівним 0.0354 Å. Однак метод РМ7 також є доволі надійним із відповідними похибками MAE = 0.0307 Å та RMSD = 0.0358 Å. Знову, найгірші значення отримані методом АМ1 – відповідні середня абсолютна похибка та середнє квадратичне відхилення рівні 0.0386 Å та 0.0442 Å.

Відповідно, таблиця 3 містить експериментальні та розраховані значення довжин зв'язків для структури **3**. І знову, найкращим виявився метод РМ7. Середня абсолютна похибка склала 0.0255 Å, а середнє квадратичне відхилення відповідає 0.0324 Å. Дуже близькою є точність методу RM1 (MAE = 0.0257 Å, RMSD = 0.0324 Å). Найменш близькі до експериментальних отримані значення з використанням методу PM3. Так, середня абсолютна похибка склала 0.0279 Å, а середнє квадратичне відхилення склало 0.0389 Å.

Таблиця 3. Експериментальні та розраховані значення довжин зв'язків між атомами Ат1 та Ат2 у сполуці **3**. Всі значення привелені в Å

At1	Ат2	Exp.	PM7	PM6	PM3	AM1	RM1
Br1	C18	1.9733	1.9759	1.9860	1.9574	1.9529	2.0348
C1	N3	1.3408	1.4035	1.3527	1.4642	1.4219	1.4198
C1	N1	1.3203	1.2930	1.3553	1.2877	1.3197	1.2988
C10	C11	1.4918	1.5059	1.5096	1.4998	1.4988	1.4977
C11	C16	1.3727	1.3949	1.4013	1.3965	1.3988	1.3917
C11	C12	1.3830	1.3955	1.4023	1.3956	1.3985	1.3908
C12	C13	1.3580	1.3924	1.3969	1.3908	1.3945	1.3900
C13	C14	1.3510	1.3944	1.3990	1.3906	1.3948	1.3894
C15	C14	1.3577	1.3935	1.3984	1.3909	1.3952	1.3900
C16	C15	1.3960	1.3934	1.3978	1.3902	1.3939	1.3892
C17	C18	1.5101	1.5377	1.5383	1.5115	1.5340	1.5249
C18	C19	1.4670	1.5069	1.5093	1.4866	1.5080	1.4941
C19	Br2	1.9646	1.9599	1.9652	1.9547	1.9278	2.0148
C2	N4	1.3041	1.3196	1.3433	1.3207	1.3429	1.3325
C3	N1	1.3597	1.4089	1.3801	1.4385	1.4074	1.4246
C4	C9	1.3950	1.3962	1.4043	1.3959	1.3997	1.3915
C4	C3	1.4931	1.4775	1.4744	1.4873	1.4811	1.4777
C5	C4	1.3865	1.3983	1.4061	1.3968	1.4035	1.3941
C6	C7	1.3790	1.3948	1.3998	1.3911	1.3955	1.3903
C6	C5	1.3634	1.3919	1.3954	1.3901	1.3927	1.3886
C7	C8	1.3772	1.3942	1.3985	1.3910	1.3943	1.3893
C8	C9	1.3924	1.3931	1.3970	1.3907	1.3952	1.3905
N2	C2	1.3471	1.3793	1.3775	1.4214	1.3977	1.3856
N2	C17	1.4468	1.4714	1.4783	1.4773	1.4399	1.4633
N3	C10	1.4715	1.4841	1.4875	1.4905	1.4654	1.4892
N4	N3	1.3895	1.3801	1.3893	1.4027	1.3508	1.3864
0	C3	1.2437	1.2146	1.2915	1.2148	1.2589	1.2245
S	C2	1.7410	1.8047	1.8051	1.7902	1.7627	1.7730
S	C1	1.7437	1.8269	1.8066	1.8092	1.7622	1.7961
MA	E		0.0255	0.0264	0.0279	0.0247	0.0257
RMSD		0.0324	0.0312	0.0389	0.0306	0.0324	

Об'єднавши всі отримані значення розрахованих та експериментальних довжин зв'язків в один валідаційний набір, ми отримали значення статистичних похибок для всіх трьох структур (таблиця 4).

Таблиця 4 Середня абсолютна похибка та середнє квадратичне відхилення по трьом структурам. Всі значення привелені в Å

Похибки	PM7	PM6	PM3	AM1	RM1
MAE	0.0272	0.0307	0.0294	0.0320	0.0280
RMSD	0.0334	0.0371	0.0381	0.0387	0.0343

Найкращі результати отримані за допомогою методу РМ7 (MAE = 0.0272 Å, RMSD = 0.0334 Å). RM1 є хорошою альтернативою – похибки даного методу не

суттєво більші за РМ7, зокрема, середня абсолютна похибка склала 0.0280 Å, а середнє квадратичне відхилення відповідає 0.0343 Å. Найгірші значення отримані за допомогою методу АМ1.

Експериментальна частина

Початкову геометрію для сполук **1-3** брали з результатів рентгеноструктурного аналізу, необхідні модифікації – вилучення аніону проводили у програмі Avogadro [33]. Подальшу оптимізацію геометрії проводили різними NDDO Гамільтоніанами за допомогою програми MOPAC216 [34]. Підготовку вхідних *торас*-файлів проводили через інтерфейс програми Gabedit [35].

Висновки

Розглянуті напівемпіричні методи демонструють різну точність розрахованих довжин зв'язків по відношенню до трьох обраних систем, азольних які використовувалися в якості валідаційного набору. Потрібно відмітити, що найновіший метод РМ7 є в цілому найбільш точним і альтернативу надійним, як доцільно використовувати метод RM1. Проте, метод АМ1, який дуже часто використовується для моделювання великих систем, в тому числі гетероциклічних, проявив себе як найгірший найбільші метол. який має значення похибок. Ось статистичних чому, використання PM7 Гамільтоніану € оптимальним для надійного моделювання геометричних параметрів азольних систем.

Список використаних джерел

1. Bevziuk K., Chebotarev A., Snigur D., Bazel Y., Fizer M., Sidey V. Spectrophotometric and theoretical studies of the protonation of Allura red AC and Ponceau 4R. *J. Mol. Struct.* 2017, 1144, 216–224.

2. Bazel Ya., Lešková M., Rečlo M., Šandrejová J., Simon A., Fizer M., Sidey V. Structural and spectrophotometric characterization of 2-[4-(dimethylamino) styryl]-1-ethylquinolinium iodide as a reagent for sequential injection determination of tungsten. *Spectrochim. Acta Part A.* 2018, 196, 398– 405.

3. Bevziuk K., Chebotarev A., Fizer M., Klochkova A., Pliuta K., Snigur D. Protonation of Patented Blue V in aqueous solutions: theoretical and experimental studies. *J. Chem. Sci.* 2018, 130, 12-1–12-10.

4. Fizer O., Fizer M., Studenyak Ya. Photostability of plasticized polyvinyl chloride membranes: a theoretical study. *Malaysian Journal of Analytical Sciences* 2017, 21, 1257–1265.

5. Fizer M., Sidey V., Tupys A., Ostapiuk Yu., Tymoshuk O., Bazel Ya. On the structure of transition metals complexes with the new tridentate dye of thiazole series: Theoretical and experimental studies. *J. Mol. Struct.* 2017, 1149, 669–682.

6. Fizer M., Sukharev S., Slivka M., Mariychuk R., Lendel V. Preparation of bisthiourea and 5-amino-4benzoyl-1,2,4-triazol-3-thione complexes of copper(II), nickel and zinc and their biological evolution. *J. Organomet. Chem.* 2016, 804, 6–12.

7. Fizer M., Slivka M., Mariychuk R., Baumer V., Lendel V. 3-Methylthio-4-phenyl-5-phenylamino-1,2,4-triazole hexabromotellurate: X-ray and computational study. *J. Mol. Struct.* 2018, 1161, 226–236.

8. Фізер М.М., Фізер О.І., Сливка М.В., Балог І.М., Кривов'яз А.О., Марійчук Р.Т., Лендєл В.Г. Дослідження реакційної здатності нової трициклічної системи [1,3]тіазоло[2',3':3,4][1,2,4] триазоло[1,5-а]піримідину. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Хімія». 2017, 38(2), 107–111.

9. Король Н.І., Фізер М.М., Сливка М.В., ФаринюкЮ.І., Маньо Н.П., Лендєл В.Г. Дослідження галогенування 3-(1-бутеніл)тіоетерів симетричних триазолів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Хімія»*. 2017, 38(2), 98–102.

10. Фізер М.М., Сливка М.В., Усенко Р.М., Русин І.Ф., Лендєл В.Г. Взаємодія тетрагалогенідів телуру й селену із 3-алілтіо-4,5-дифеніл-1,2,4-триазолом. *Науковий вісник Ужегородського університету. Серія «Хімія»*. 2008, 19, 20–26.

11. Фізер М.М., Соломон Н.І., Сливка М.В., Хрипак Н.П., Лендєл В.Г. Дослідження селективності бромування алкенільних тіоетерів 3-меркапто-1,2,4-триазолу. *Науковий вісник* Ужгородського університету. Серія «Хімія». 2014, 32(2), 48–52.

12. Фізер М.М., Фізер О.І., Девіняк О.Т., Сливка М.В., Лендєл В.Г. Синтез та дослідження 2-(5-аміно-4-феніл-1,2,4-триазол-3-ілсульфаніл)ацето-

гідразиду як аналога ізоніазиду. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Хімія». 2016, 35(1), 62–67.

13. Фізер М.М., Фізер О.І., Девіняк О.Т., Сливка М.В., Лендєл В.Г. Теоретичне дослідження 1,2,4триазоліл-1-дитіокарбонової кислоти як аналога диклофенаку. *Науковий вісник Ужсгородського* університету. Серія «Хімія». 2016, 36(2), 53–56.

14. Faver J., Merz K.M.Jr. The utility of the HSAB principle via the Fukui function in biological systems. *J. Chem. Theory Comput.* 2010, 6(2), 548–559.

15. Dewar M.J.S., Zoebisch E.G., Healy E.F., Stewart J.J.P. Development and use of quantum mechanical

molecular models. 76. AM1: A new general purpose quantum mechanical molecular model. *J. Am. Chem. Soc.* 1985, 107(13), 3902–3909.

16. Stewart J.J.P. Optimization of parameters for semiempirical methods I. Method. *J. Comput. Chem.* 1989, 10(2), 209–220.

17. Rocha G.B., Freire R.O., Simas A.M., Stewart J.J. RM1: A reparameterization of AM1 for H, C, N, O, P, S, F, Cl, Br, and I. *J. Comput. Chem.* 2006, 27(10), 1101–1111.

18. Stewart J.J.P. Optimization of parameters for semiempirical methods V: Modification of NDDO approximations and application to 70 elements. *J. Mol. Model.* 2007, 13, 1173–1213.

19. Stewart J.J.P. Optimization of parameters for semiempirical methods VI: more modifications to the NDDO approximations and re-optimization of parameters. *J. Mol. Model.* 2013, 19, 1–32.

20. Zhang N., Ayral-Kaloustian S., Nguyen T., Afragola J., Hernandez R., Lucas J., Gibbons J., Beyer C. Synthesis and SAR of [1,2,4]triazolo[1,5a]pyrimidines, a class of anticancer agents with a unique mechanism of tubulin inhibition. *J. Med. Chem.* 2007, 50, 319–327.

21. Qizhong X., Xuanfu L., Junhu L., Liang B., Xiaoping B. Synthesis and bioactivities of novel 1,2,4-triazolo[1,5-a]pyrimidine derivatives containing 1,2,4-triazole-5-thione Schiff base unit. *Chin. J. Org. Chem.* 2012, 32, 1255–1260.

22. Kleschick W. A., Costales M. J., Dunbar J. E., Meikle R. W., Monte W. T., Pearson N. R., Snider S. W., Vinogradoff A. P. New herbicidal derivatives of 1,2,4-triazolo [1,5-a] pyrimidine. *Pestic. Sci.* 1990, 29, 341–355.

23. Mohan J., Kumar A. Condensed bridgehead nitrogen heterocyclic systems: Synthesis and antimicrobial activity of s-triazolo [3,4-b][1,3,4] thiadiazoles and s-triazolo [3,4-b][1,3,4] thiadiazines. *Ind. J. Heterocycl. Chem.* 2001, 11, 71–74.

24. Mohan J. Heterocyclic systems containing bridgehead nitrogen atom: Synthesis and bioactivity of 3- (2-thienyl)-s-triazolo[3,4-b] [1,3,4]thiadiazole, 2-(2-thienyl)thiazolo[3,2-b]-s-triazole and isomeric 3- (2-thienyl)-thiazolo[2,3-c]-s-triazole. *Ind. J. Chem.* 2003, 42B, 401–404.

25. Mohan J., Kumar A. Bridgehead nitrogen heterocyclic systems: Synthesis and antimicrobial activity of imidazo [2,1-*b*]-1, 3, 4-thiadiazolo [2,3-*c*]-s-triazoles and s-triazolo [3,4-*b*]-1,3,4-thiadiazoles. *Ind. J. Heterocycl. Chem.* 2003, 12, 189–192.

26. Slivka M., Korol N., Pantyo V., Baumer V., Lendel V. Regio-and stereoselective synthesis of [1, 3] thiazolo[3,2-*b*][1,2,4]triazol-7-ium salts via electro-philic heterocyclization of 3-S-propargylthio-4H-1, 2, 4-triazoles and their antimicrobial activity. *Heterocycl. Commun.* 2017, 23 (2), 109-113.

27. Фізер М.М., Балаж К., Сливка М.В., Коваль Г.М., Лендєл В.Г. Синтез і біологічна активність

-61-

нових Se-, Те-вмісних похідних тіазолотриазолу. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Хімія». 2013, 29(1), 50–54.

28. Erol D.D., Calis U., Demirdamar R., Yulug N., Ertan M. Synthesis and Biological Activities of Some 3,6-Disubstituted ThiazoIo[3,2-b][1,2,4] triazoles. *J. Pharm. Sci.* 1995, 84, 462–465.

29. Crisan O., Bojita M., Munoz T.V., Terencio M.C., Aguilar G.A., Zaharia V. Synthesis, characterisation and pharmacological activity of some thiazolo[3,2-b]-1,2,4-triazole derivatives. *Farmacia-Bucuresti* 2001, 49(5), 15–22.

30. Berk B., Aktay G., Yesilada E., Ertan M. Synthesis and pharmacological activities of some new 2-[1-(6-methoxy-2-naphthyl)ethyl]-6-(substituted)

benzylidene thiazolo[3,2-b]-1,2,4-triazole-5(6*H*)-one derivatives. *Pharmazie* 2001, 56, 613–616.

31. Fizer, M., Slivka M., Rusanov E., Turov A., Lendel V. [1,3]Thiazolo[2',3':3,4][1,2,4] triazolo[1,5-a]pyrimidines – a new heterocyclic system accessed via bromocyclization. *J. Heterocyclic Chem.* 2015, 52, 949–952.

32. Fizer M., Slivka M., Baumer V., Lendel V. Synthesis of 3-alkyl-5-allylamino-2-benzoylimino-1,3,4-thiadiazoles via Dimroth rearrangement. *Heterocycl. Commun.* 2016, 22, 79–83.

33. Avogadro: an open-source molecular builder and visualization tool. Version 1.XX.

http://avogadro.openmolecules.net/

34. MOPAC2016, Version: 16.175W, James J.P. Stewart. http://openmopac.net.

35. Allouche A.R. Gabedit – A graphical user interface for computational chemistry softwares *J. Comput. Chem.* 2011, 32, 174–182.

Стаття надійшла до редакції: 14.05.2018.

OPTIMIZATION OF SEMI-EMPIRIC TECHNIQUES FOR MODELING OF BOND LENGTH IN AZOLE SYSTEEMS

Fizer M.M., Fizer O.I., Syrokhman I.M., Slivka M.V., Balog I.M., Krivovyaz A.O., Lendel V.G.

Theoretical quantum-chemical methods are intensively used in studies and prediction of different properties of newly synthesized compounds. Thus, QC methods can be used for modeling and determination of the most stable conformations in solutions, spectrophotometric characteristics of dyes and polymers, complexation ability, determination of reactivity centers and regio-selectivity. Moreover, quantum-chemical methods are widely used for study and prediction of potential biological activity. However, given the large size of target biological molecules, to save machine time and resources, it is useful to use much cheaper semiempirical methods. Definitely, it is often necessary to make calculations at *ab initio*, DFT or even post Hartree-Fock methods, but at least in the geometry optimization phase, it is wise to use fast semiempirical NDDO (neglect of diatomic differential overlap) methods.

Taking into account the above, in this paper we have validated a set of semiempirical methods from the point of view of their accuracy for prediction of equilibrium bond lengths in various azole systems. Such an examination is currently relevant. Among the methods we have considered: AM1, PM3, RM1, PM6, PM7.

The choice of azole systems is given by a wide range of biological activity. In particular, derivatives of [1,2,4]triazolo[1,5-a]pyrimidine exhibit anti-tumor, antiviral, herbicidal and fungicidal activity. Moreover, substituted [1,3]thiazolo[1,2,4]triazoles have bactericidal and fungicidal activity, exhibit anti-inflammatory effects and can be used to treat gout.

The considered semiempirical methods show different accuracy about calculated bond lengths in three selected azole systems. We must note that the newest PM7 method is generally the most accurate and reliable. Corresponding mean absolute error (MAE) is 0.0272 Å and root-mean-square deviation (RMSD) is 0.0334 Å. As an alternative, we advise to use the RM1 method. Despite that AM1 is often used to simulate large systems, it has shown to be the worst method with the highest statistical errors. In general, we have recommend to use PM7 Hamiltonian for reliable modeling of geometric parameters of azole systems.

Keywords: semi-empirical methods; 1,2,4-triazole; azole; bond length.